

TAIPALSAARI

HANKINTAOHJE TAIPALSAAREN KUNTA 10.2.2025

Sisällys

1 HANKINTAOHJEIDEN SOVELTAMINEN	3
2 HANKINTATOIMINNAN PERIAATTEET	5
3 HANKINTOJEN SUUNNITTELU	5
3.1 Ennakoidun arvon laskeminen	5
3.2 Hankintayhteistyö ja puitejärjestely	5
3.3 Pk-yritysten ja paikallisuuden huomioiminen	6
3.4 Hankinnan jakaminen osiin	6
4 PIENHANKINNAT	7
4.1 Suorahankinta	7
4.2 Kilpailuttaminen, hankinnan arvo 3.000–10.000 euroa.....	8
4.3 Kilpailuttaminen, hankinnan arvo 10 000 € - kansallinen kynnyсарvo.....	8
4.4 Hankinnan hyväksyminen	9
5 KANSALLISET HANKINNAT	9
5.1 Kilpailutusmenettelyt	10
5.2 Hankinnasta ilmoittaminen	11
6 TARJOUSPYYNTÖ	11
7 TARJOUSTEN KÄSITTELY	12
7.1 Määräajat.....	12
7.2 Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen (kelpoisuus/soveltuminen)	12
7.3 Tarjousten vastaanotto ja avaaminen	13
7.4 Tarjousten vertailu	13
8 HANKINTAPÄÄTÖS	14
9 SOPIMUS	15
9.1 Hankintasopimusten valvonta	15
10 MUUTOKSENHAKU	16

1 HANKINTAOHJEIDEN SOVELTAMINEN

Hankintaohje on kirjoitettu hankintalain (1397/2016) säädöksiin perustuen. Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016):

<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161397>

Sen lisäksi, mitä **julkisista hankinnoista annetussa laissa (1397/2016)**, vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa **erikoisalojen hankintalaissa (1398/2016)** ja niitä täydentävissä säädöksissä säädetään, noudatetaan Taipalsaaren kunnan hankinnoissa näitä ohjeita.

Hankintalain tarkoittamalla hankinnalla tarkoitetaan organisaation ulkopuolelta tapahtuvaa tavaroiden ja palvelujen ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä.

Tätä hankintaohjetta sovelletaan ensinnäkin kynnysarvot alittaviin pienhankintoihin, joista ei ole säännöksiä hankintalaissa. Lisäksi hankintaohjetta sovelletaan kansallisen kynnysarvon ylittäviin hankintoihin, joista on säädetty hankintalain 11 ja 12 luvuissa.

Hankinnat jakaantuvat taloudellisen arvon perusteella kolmeen eri ryhmään

- 1) hankintalaissa tarkoitettujen kansallisen kynnysarvon alittaviin pienhankintoihin
- 2) kansallisen kynnysarvon ylittäviin
- 3) EU-kynnysarvon ylittäviin hankintoihin

Ryhmät määräytyvät seuraavien kynnysarvojen mukaan:

Kansalliset kynnysarvot (20.3.2024 alkaen)

- tavara- ja palveluhankinnat 60 000 €
- rakennusurakat 150 000 €
- sosiaali- ja terveystalouden palveluiden hankinnat 400 000 €
- muut erityiset palvelut 300 000 €
- Käyttöoikeussopimukset 500 000 €

EU-kynnysarvot (1.1.2024 alkaen)

- tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut 221 000 €
- rakennusurakat 5 538 000 €

Eriyisalojen hankinnat (1.1.2024 alkaen)

- tavarat, palvelut ja suunnittelukilpailut 443 000 €
- Sosiaali- ja terveystalouden palvelut ja muut erityiset palvelut 1 000 000 €
- rakennusurakat 5 538 000 €
- käyttöoikeussopimukset 5 538 000 €

2 HANKINTATOIMINNAN PERIAATTEET

Hankinnoissa on noudatettava hankinnan laadusta ja suuruudesta riippumatta **syrjimättömyyden, avoimuuden, tasapuolisuuden ja suhteellisuuden periaatteita**. Hankintaprosessin eri vaiheissa sekä tarjoajaehdokkaista ja tarjouksentekijöitä että saatuja tarjouksia kohdellaan näiden periaatteiden mukaisesti.

3 HANKINTOJEN SUUNNITTELU

Hankinnat suunnitellaan ja ennakoidaan talousarvion valmistelun yhteydessä vuosittain. Valtuusto hyväksyy käytettävissä olevat määrärahat seuraavalle kalenterivuodelle. **Vuosittain kunnan nettisivuille julkaistaan hankintakalenteri niiden hankintojen osalta, joita ei hoideta Lappeenrannan kaupungin hankintapalveluiden toimesta.**

3.1 Ennakoidun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoidun arvon laskemisella pyritään selvittämään ja ennakoimaan käynnistyvän hankinnan suurin ennakoitu kokonaisarvo **koko sopimuskauden ajalta**. Hankintaa ei saa pilkkoa eriin, eikä laskea hankinnan arvoa poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten kiertämiseksi.

Toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen ennakoitu arvo lasketaan kertomalla vuosiarvo neljällä.

Dynastyyn avataan asianumero aina ennen hankinnan aloittamista. Asialle tallennetaan kaikki hankinta-asiakirjat, myös Cludia, Hilma tms. järjestelmissä kilpailutetut hankinnat.

3.2 Hankintayhteistyö ja puitejärjestely

Puitejärjestely (hankintalaki § 42–43) on tapa toteuttaa pienet hankinnat kokonaisuutena kilpailuttamisedun saamiseksi. Kun kunnalla on **usein toistuvia hankintoja**, jotka yksittäisinä hankintoina alittavat kansallisen kynnysarvon, mutta esimerkiksi tilikauden ajalta yhteenlaskettuna ylittävät sen, kannattaa hankinnat kilpailuttaa suurempana kokonaisuutena. Hyvän hankintakäytännön vaatimukset täyttyvät yksittäisten tilausten kohdalla automaattisesti, kun puitejärjestelyt kilpailutetaan hankintalainsäädännön menettelytapasäännösten mukaisesti.

Puitesopimuksilla rationalisoidaan hankintoja niin, että käytetään ensi sijassa voimassa olevia sopimuksia. Ennen hankintaan ryhtymistä on siksi selvitettävä, onko Taipalsaaren kunta mukana hankinnan kohdetta koskevassa puitesopimuksessa.

Kuntien valtakunnallinen yhteistyö hankinnoissa toteutetaan Hansel Oy:n ja Sarastia Oy:n toimintana. Hansel Oy tai Sarastia Oy kilpailuttaa ja neuvottelee asiakkaidensa puolesta puitejärjestelyjä ja hankintasopimuksia sekä vastaa sopimushallinnasta. Sopimusten hyödyntäminen edellyttää sitoutumista sopimukseen tai kiinnostuksen ilmaisemista ennen tarjouspyynnön lähettämistä.

Maakunnallisissa yhteishankinnoissa voidaan käyttää myös yhteishankintayksikkö

Lappeenrannan kaupungin hankintapalveluiden kilpailuttamia sopimuksia.

Yhteishankintayksikön kilpailuttamiin sopimukseen on mahdollista liittyä ilman omaa kilpailutusta. Yhteishankintayksikön kilpailuttamaan sopimukseen liittyessä on huolehdittava siitä, ettei sopimuksen ulkopuolisia ostoja tehdä. Hankinnan suorittamisesta yhteishankintana päättää se toimielin tai viranhaltija, jolla muutoinkin on oikeus päättää asianomaisesta hankinnasta (hallintosäännössä).

3.3 Pk-yritysten ja paikallisuuden huomioiminen

Riittävät tiedot markkinoista ja paikallisista toimittajista mahdollistavat paikallisten pienyritystenkin osallistumisen ja menestymisen hankinnoissa. Paikalliset pienyritykset voidaan nähdä ketterinä ja nopeasti reagoivina toimittajina, joten niitä tulisi pyrkiä hyödyntämään myös kilpailutuksissa. On kuitenkin aina muistettava, että syrjinnän kiellon periaate kieltää paikallisuuden suosimisen.

Pienyritysten osallistumista hankintoihin edesautetaan sopimalla puitejärjestelyistä. Puitejärjestelyn piirissä voi olla useita toimittajia, jotka **valitaan hankintalain mukaisella hankintamenettelyllä**. Menettelyssä on huomioitava avoimuus, tarjoajien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu sekä suhteellisuus asetetuissa vaatimuksissa. Kun hankintayksikössä nousee tarve hankintaan, käydään ns. minikilpailutus näiden toimittajien välillä. Tämä järjestely antaa pienyrityksille paremman mahdollisuuden kilpailla juuri niistä sopimuksista, jotka ne pystyvät suorittamaan.

3.4 Hankinnan jakaminen osiin

Suurin yksittäinen este pk-yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin on hankintojen koko, **joten suuremmat hankinnat tulisi jakaa osiin sekä sallia osatarjousten tekeminen**. Hankintojen jakaminen osiin edesauttaa pienyritysten osallistumismahdollisuuksia sekä määrällisesti että laadullisesti, jolloin pienyrityksillä on kapasiteettinsa nähden paremmat edellytykset vastata jaetun hankintaosan tarpeisiin sekä pienyritykset voivat paremmin hyödyntää erityisosaamistaan. Osatarjousten avulla **voidaan valita paras mahdollinen toimija kullekin osa-alueelle sekä vältetään alihankinnat**, koska jokaisen toimijan kanssa on itsenäinen sopimus. Näistä syistä osatarjousten tekeminen pitäisi sallia aina, kun se on hankinnan kannalta järkevää.

Jo hankintailmoituksessa tulee ilmoittaa siitä, sallitaanko osatarjoukset ja missä muodossa. **Vaihtoehtoina ovat:**

- 1) tarjouksen voi jättää yhteen osaan,
- 2) tarjouksen voi jättää useampaan osaan (ilmoitettava enimmäismäärä) tai
- 3) tarjouksen voi jättää kaikkiin osiin. Lisäksi voidaan ilmoittaa mahdollisuudesta hyväksyä kokonaistarjous.

Osatarjousten sallittavuudesta tulee kertoa selkeästi ja mahdollisimman yksityiskohtaisesti myös tarjouspyynnössä, jotta tarjoukset ovat yhteismitallisia ja vertailukelpoisia. Vertailuperusteet voidaan asettaa jokaisen osa-alueen osalta erikseen tai vertailuperusteet voivat olla myös samanlaisia. Huomiota on kiinnitettävä siihen, mitä käytetään vertailtavana hintana. Mikäli osatarjoukset sallitaan siten, että kaikkia osia ei ole pakko tarjota, ei vertailussa luonnollisestikaan voi käyttää vertailtavana hintana kaikkien osien yhteenlaskettua kokonaishintaa.

Osatarjouksien salliminen aiheuttaa sen, että jokaisen osa-alueen osalta tehdään oma hankintasopimus, jolloin hankinta voidaan tehdä vain yhden osan osalta ja keskeyttää hankinnan muiden osien osalta. Tärkeintä kuitenkin on, että tarjoajat tietävät tarkasti hankinnan mahdollisista osatarjouksista.

Hankintojen osiin jakamisen lisäksi, hankinta voidaan jakaa siten, että kilpailutuksessa valitaan useampi toimittaja. Tällöin tarjouspyynnössä ilmoitetaan, pyritäänkö hankinta keskittämään yhdelle toimittajalle vai onko hankintayksikön tavoitteena tehdä sopimus useamman toimittajan kanssa.

4 PIENHANKINNAT

Pienhankinnoilla tarkoitetaan kansallisen kynnysarvon alittavia hankintoja. Niihin ei sovelleta hankintalakia muuten kuin hankintaoikaisua koskevilta osin (hankintalaki 1397/2016 135 §). Vaikka pienhankintoihin ei sovelleta hankintalakia, niissä noudatetaan julkisten hankintojen peruseriaatteita:

Pienhankinnat kilpailutetaan Cludia-järjestelmässä aina kun sen ennakoitu arvo on vähintään 10 000 euroa (alv 0 %). Myös alle 10 000 euron hankinnat suositellaan kilpailutettavaksi Cludia-järjestelmässä.

Alle 3000 euron hankinnoista avataan vuosittain Dynastyyn asianumero esim. Pienhankinnat 2024. Asialle tallennetaan hintavertailut, kirjalliset tilaukset yms. hankinnoista syntyvät dokumentit. Alle 3.000 €:n hankinnoista on suositeltavaa pyytää 2-3:lta tarjoajalta tarjousta.

4.1 Suorahankinta

Hankinta ilman kilpailua eli suorahankinta tietyltä toimittajalta on mahdollista kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa, jos hankinnan arvo on vähäinen (alle 3 000 euroa) tai kilpailuttaminen on muutoin epätarkoituksenmukaista hankinnan luonteesta johtuen.

Suorahankinnasta kirjallinen tilaus (sähköposti) tallennetaan Dynastyyn, jos siitä ei tehdä viranhaltijapäätöstä.

Keskeisimmät suorahankinnan perusteet:

- 1) Tavara- tai palveluhankinta on arvoltaan vähäinen.
- 2) Ennalta arvaamaton kiire.
- 3) Tarjouskilpailun kustannukset ylittävät kilpailuttamisesta saatavan hyödyn.
- 4) Vastaavaa tuotetta on hankittu lähiaikoina ja hintataso on selvillä.
- 5) Muita kysymykseen tulevia toimittajia ei ole tiedossa.

TAIPALSAARI

4.2 Kilpailuttaminen, hankinnan arvo 3.000–10.000 euroa

Pienhankinnat tulee pääsääntöisesti kilpailuttaa ja markkinoilla olemassa olevaa kilpailua tulee hyödyntää mahdollisuuksien mukaan. Pienhankinnat voidaan kilpailuttaa hankintalainsäädäntöä kevyemmällä ja joustavammilla menettelyillä.

Tarjouspyynnön tai hintatiedustelun tekeminen 3.000–10.000 €:n hankinnoissa:

- 1) Pyydetään 2–5 tarjoajalta vastauksia hintatiedusteluun tuote-, hinta- ja saatavuustietoja varten esim. sähköpostilla tai nettisivujen kautta (kuvakaappaus nettisivujen hinnoista).
- 2) Hankinnasta voi julkaista hankintailmoituksen Cludia- järjestelmässä ilmoittaen, että hankinta on alle kansallisen kynnsarvon ja liittäen hankintailmoitukseen tarjouspyynnön. Yksinkertaisessa hankinnassa myös pelkkä hankintailmoituksen julkaiseminen riittää.

Hankinnasta tehdään aina viranhaltijapäätös.

4.3 Kilpailuttaminen, hankinnan arvo 10 000 € - kansallinen kynnsarvo

Hankinnasta julkaistaan tarjouspyyntö esimerkiksi **Cludia- järjestelmässä**.

Hankinnan luonne ohjaa, minkä sisältöinen tarjouspyynnön tulee olla. Koska pienhankinnoissa tavoitellaan **yksinkertaisia ja kustannustehokkaita menettelyjä**, tarjouspyyntöön sisältyviä laadullisia vertailuperusteita kannattaa käyttää harkiten. Mitä vähemmän vertailuperusteita tarjous- pyyntöön sisällytetään, sitä vähemmällä työllä hankinta on mahdollista toteuttaa.

Tarjoajalle voidaan tarvittaessa asettaa soveltuvuusvaatimuksia, esimerkiksi tarjoajan luottoluokitusta tai kokemusta aiemmista vastaavista hankinnoista koskevia vaatimuksia. **Tarjousista valitaan kokonaistaloudellisesti edullisin tai hinnaltaan halvin.**

Käytetyn hankintamenettelyn eri vaiheet dokumentoidaan asianmukaisesti myös pienhankintoja tehtäessä. Hankinnat tulee toteuttaa mahdollisimman suunnitelmallisesti ja taloudellisesti sekä tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina, sillä toistuvat ja selkeästi pilkotut hankinnat voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, vaikka hankintalain mukainen valitusoikeus ei muuten koske pienhankintoja. On myös huomioitava mahdollisuus toteuttaa toistuvat pienhankinnat **puitejärjestelyillä**.

Lisäksi tulee huomioida, että vähintään 9.000 euron hankintoja koskee tilaajavastuulaki, joka velvoittaa työn tilaajaa selvittämään, että hänen sopimuskumppaninsa täyttävät sopimuspuolina ja työnantajina lakisääteiset velvoitteensa. Palveluita tai tavaroita ei hankita Suomen tai EU:n asettamien pakotteiden alaisilta toimijoilta.

TAIPALSAARI

4.4 Hankinnan hyväksyminen

Hankintapäätöksen tekee viranhaltija, jolla on kunnan hallintosäännön mukaan siihen oikeus.

Arvoltaan vähäinen suoramarkkinointi (alle 3 000 euroa):

- Arvoltaan vähäisestä pienhankinnasta, joka toteutetaan suoramarkkinointina, ei tehdä erillistä kirjallista hankintapäätöstä, vaan hankinnan hyväksyjä hyväksyy hankinnan hyväksymisvaltuuksiensa mukaisesti hyväksymällä tilauksen tietojärjestelmässä, allekirjoittamalla **tilauksen tai tekemällä hankinnan sähköpostilla**.
- Jos suoramarkkinoinnin peruste näkyy kunnalle jäävässä tilausdokumentissa tai tilaus- tai muussa tietojärjestelmässä, suoramarkkinoinnin perustetta ei tarvitse erikseen kirjata.
- Suoramarkkinointia koskevaan tilaukseen ei liitetä koskaan oikaisuohjetta.
- Kaikista hankinnoista on tallennettava vähintään sähköpostitilaus dynastyyiin.

Tarjouskilpailu ja hankintapäätös (3 000 euroa ja yli):

- Jos hankinnasta on järjestetty tarjouskilpailu, hankinnasta tehdään viranhaltijapäätös/hankintapäätös.
- Hankintapäätökseen on hankintalain mukaan pienhankinnankin osalta liitettävä oikaisuohje eli ohjeet hankinta-oikaisua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemisestä hankintayksikölle, ja päätös on annettava tiedoksi kaikille tarjoajille.
- Määräaika hankinta-oikaisua koskevan vaatimuksen tekemiseen on tarjoajalla 14 päivää hankintapäätöksen tai muun hankintaa koskevan ratkaisun tiedoksisaannista.
- Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun oikaistavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankinta-oikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty. Hankinta-oikaisu voidaan tehdä, vaikka sopimus olisi tehty.
- Oikaisuohjetta ei liitetä koskaan tilaukseen.
- Tilaus tai sopimus voidaan tehdä oikaisuajan kuluessa vain poikkeustilanteessa.
- Kansallisen kynnysarvon alittavasta hankinnasta ei voi valittaa hankintalain perusteella markkinaoikeuteen.

5 KANSALLISET HANKINNAT

Kansallisen kynnysarvon ylittävissä, mutta EU-kynnysarvon alittavissa hankinnoissa noudatetaan hankintalakia. Hankinta aloitetaan ilmoittamalla siitä Clouidia-järjestelmässä ja julkisten hankintojen sähköisessä Hilma ilmoitusportaalissa (www.hankintailmoitukset.fi).

Hankinnan kilpailuttamisessa on noudatettava sellaista menettelyä, joka on 3 §:n 1 momentissa tarkoitettujen periaatteiden mukainen:

Hankintayksikön on kohdeltava hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen.

TAIPALSAARI

Jos tarjouskilpailussa ehdokkaana tai tarjoajana on hankintayksikön organisaatioon kuuluva yksikkö, hankintayksikön omistama yhteisö tai laitos taikka toinen hankintayksikkö, sitä on kohdeltava samalla tavoin kuin muita ehdokkaita ja tarjoajia. Hankintamenettelyyn liittyvä tietojenvaihto tehdään Cludia-järjestelmän kautta.

5.1 Kilpailutusmenettelyt

Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä on kuvattava hankinnassa käytettävä hankintamenettely. Hankinnan toteuttaja voi kuvata hankintamenettelyn esimerkiksi alla kuvatuilla malleilla, muokata niitä tarvittaessa, kuvata itse määrittelemänsä hankintamenettelyn tai käyttää EU-kynnysarvot ylittäviä menettelyjä. Suorahankintoihin sovelletaan, mitä hankintalain 40 ja 41 §:ssä ja erityisalojen hankintalain 43–44 §:ssä säädetään.

Avoin menettely (Hankintalaki § 32)

- Tarjouskilpailusta julkaistaan ilmoitus kansallisessa julkisten hankintojen sähköisessä ilmoituskanavassa (HILMA). Avointa menettelyä käytetään erityisesti silloin, kun hankitaan selkeästi määriteltäviä tuotteita tai palveluita.
- Tarjousten tekemiseksi on varattava riittävä aika ottaen huomioon hankinnan laatu, luonne ja laajuus. Ennen saatujen tarjousten käsittelyä arvioidaan tarjouksen jättäneiden yritysten kelpoisuus. Hankintapäätös tehdään saatujen hyväksyttävien tarjousten perusteella tarjouspyynnössä mainituin valintaperustein ja arviointikriteerein.
- Avoimessa menettelyssä tarjouspyyntö voidaan lähettää hankintailmoituksen julkaisemisen jälkeen myös suoraan sellaisille tavaran- tai palveluntoimittajille tai urakoitsijoille, joilta halutaan tarjous. Tasapuolinen kohtelu edellyttää, että kaikki tarjoajat saavat saman informaation hankkeesta. Toimittaja on valittava tarjouksen jättäneiden joukosta.

Rajoitettu menettely (Hankintalain § 33)

- Julkaistaan hankinnasta hankintailmoitus ja johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Osallistumishakemuksen jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne, jolle lähetetään tarjouspyyntö. Ilmoitettu määrä on kutsuttava, jollei ehdokkaita ole vähemmän.
- Ainoastaan valitut ehdokkaat voivat tehdä tarjouksen. Osallistujien määrän rajoittamiseen käytetään hankintailmoituksessa ilmoitettuja soveltuvuusvaatimuksia ja arviointiperusteita. Ehdokkaita kutsutaan **vähintään 5 kpl.**

Neuvottelumenettely (Hankintalain § 34–35)

- Julkaistaan hankinnasta hankintailmoitus, johon kaikki halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Osallistumishakemuksen jättäneiden ehdokkaiden joukosta valitaan ne, jotka kutsutaan neuvottelumenettelyyn. Ainoastaan valitut ehdokkaat kutsutaan neuvotteluun. Osallistujien määrän rajoittamiseen käytetään hankintailmoituksessa ilmoitettuja soveltuvuus- vaatimuksia ja arviointiperusteita. **Ehdokkaita kutsutaan vähintään kolme kappaletta**, mikäli hyväksyttäviä tarjouksia on vähintään sen verran. Hankintayksikkö voi neuvotella kaikista hankinnan ehdoista valitsemiensa tarjoajien kanssa.

- Hankintailmoituksessa voidaan määrittää, kuinka monta tarjoajaa kutsutaan osallistumaan menettelyyn. Ilmoitettu määrä on kutsuttava, jollei soveliaita ehdokkaita ole vähemmän. Neuvottelut käydään jokaisen tarjoajan kanssa erikseen ja jokaisesta neuvottelusta laaditaan muistio. Valituilta ehdokkailta pyydetään alustavat tarjoukset. Kaikista hankintailmoituksen sisällön muutoksista tulee ilmoittaa ehdokkaille kirjallisesti. Menettelyn kuluessa ehdokkailta voidaan pyytää myös mukautettuja tarjouksia. Neuvottelujen päätyttyä valitut ehdokkaat saavat lopullisen tarjouspyynnön.
- Neuvottelumenettelyä voi käyttää eri ratkaisuvaihtoehtojen selvittämiseen EU-kielipailullisen neuvottelumenettelyn tavoin tai parhaan tarjouksen selvittämiseen tavallisen EU-neuvottelu- menettelyn tavoin.
- Neuvottelumenettely ei oikeuta poikkeamaan aidosta kilpailutuksesta eikä saatujen tarjousten tasapuolisesta käsittelystä.

5.2 Hankinnasta ilmoittaminen

Kansallisesta hankinnasta ja suunnittelukilpailusta on julkaistava ilmoitus sähköisesti Clouidia-järjestelmässä ja sitä kautta myös internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi (HILMA) käyttäen kansalliselle hankintailmoitukselle tarkoitettua lomaketta. Kun vastaa kaikkiin lomakkeen kysymyksiin, on antanut kaikki hankintalain edellyttämät tiedot.

On kuitenkin huomioitava, että hankintailmoituksessa tulee **ilmoittaa mahdollisista tarjoajien tai ehdokkaiden arvioimiseksi asetetuista soveltuvuusvaatimuksista** sekä siitä, mistä tarkemmat tiedot mahdollisista vaatimuksista ja niiden todentamiseksi vaadittavista asiakirjoista ovat saatavilla. Hankintailmoituksessa on myös ilmoitettava ehdokkaiden määrän rajaamisesta sekä ehdokkaiden mahdollisesta valikoinnista tarjouksien antamiseen tai neuvotteluihin osallistumiseen. Jos hankintailmoituksessa mainittuja tietoja voidaan täydentää muualta saatavissa olevilla tiedoilla, siitä on ilmoitettava Clouidian hankintailmoituksessa.

6 TARJOUSPYYNTÖ

Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä on pyydettävä toimittajia määräaikaan mennessä esittämään tarjouksensa. Tarjouspyyntö on tehtävä kirjallisesti ja laadittava siten, että sen perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Hankintalaissa ei ole määritelty vähimmäismääräaikoja kansallisille hankinnoille. Hankintayksikön tulee määrittää ne itse. Määräajan asettamisessa on huomioitava hankinnan koko ja luonne sekä tarjouksen laatimiseen vaadittava kohtuullinen aika.

Tarjoajan tulee tarjouksessaan osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Hankintailmoitusta, tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjous- kilpailusta. Tarjoajaa tai ehdokasta voidaan pyytää **määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja.**

7 TARJOUSTEN KÄSITTELY

Tarjousten käsittelyä voidaan kutsua kolmivaiheiseksi, koska monesti tarjouspyynnöt rakennetaan niin, että ne sisältävät

- 1) yrityksen soveltuvuutta koskevia vähimmäisvaatimuksia
- 2) hankinnan kohdetta koskevia vähimmäisvaatimuksia ja
- 3) hankinnan kohteen vertailuperusteita.

Tarjoajien soveltuvuuden arviointi on erotettava tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastamisesta ja tarjousten vertailusta, jotka muodostavat omat erilliset vaiheensa hankintamenettelyssä.

Monia vähimmäisvaatimusten osalta huomioitavia ominaisuuksia voidaan ottaa huomioon vaihtoehtoisesti myös vertailuperusteissa. Vertailuperusteiden käyttämisen lisäarvona vähimmäisvaatimukseen nähden on niiden asteittainen toimintaperiaate: tarjousten väliset erot ovat hienovaraisempia, sillä näitä kuvataan tarjousten hylkäämisen ja hyväksymisen sijasta piste eroin.

Tarjousten vertailuperusteiksi voidaan sisällyttää kriteereihin erilaisia laadun ja hinnan taustalla olevia vaatimuksia, jolloin pienillä, ja myös paikallisilla yrityksillä voi olla parempi **mahdollisuus hyödyntää suhteellisia vahvuuksiaan, kuten reagointikykyä ja joustavuutta**. Paikallisen pienyrityksen vahvuuksia voidaan hyödyntää hankintayksikön asettamissa vertailuperusteissa esimerkiksi palvelun saavutettavuudella virka-ajan ulkopuolella iltaisin tai viikonloppuisin tai sillä, miten nopeasti asiantuntija on saatavissa tarvittaessa paikalle. Vertailuperusteissa tulee kuitenkin olla tarkkana, koska ne eivät saa olla syrjiviä.

7.1 Määräajat

Mikäli tarjousten tekemiseksi on tilaajasta johtuvasta syystä (esim. virhe tai puute tarjouspyyntöasiakirjoissa) aiheellista myöntää lisää aikaa, siitä on ajoissa ilmoitettava kaikille, joilta tarjous on pyydetty. Ilmoitus on tehtävä siinä järjestelmässä/tavalla, jolla tarjouspyyntö on tehty. Määräajan jälkeen jätetyt tarjoukset on hylättävä.

7.2 Tarjoajan soveltuvuus ja poissulkeminen (kelpoisuus/soveltuminen)

Ehdokkaiden soveltuvuusvaatimukset on esitetty hankintailmoituksessa/tarjouspyynnössä. Asetettujen vaatimusten täytyy olla perusteltuja ja oikeassa suhteessa hankinnan laajuuteen nähden.

Poissulkemisessa on noudatettava hankintalaissa annettuja ohjeita.

Ehdokkaan tai tarjoajan sulkemisesta kilpailusta on tehtävä hallinnollinen päätös, joko heti tai lopullisen valintapäätöksen yhteydessä. Ratkaisu on muutoksenhakukelpoinen.

7.3 Tarjousten vastaanotto ja avaaminen

Saapuneet tarjoukset kirjataan tai niiden päällykseen merkitään tarjouksen saapumisaika ja vastaanottajan nimi. Tietoteknisin menetelmin tai välinein jätettyjen tarjousten vastaanotto on järjestettävä niin, ettei tarjousehtojen salaisuutta vaaranneta. Näin saadut tarjoukset on suljettava kirjekuoreen.

Tarjoukset säilytetään avaamattomina niiden avaamistilaisuuteen saakka. Myös avaamistilaisuuden jälkeen on huolehdittava siitä, että tarjoukset niihin kuuluvine hankintapäätöksen kannalta oleellisine liitteineen säilytetään huolellisesti.

Cloudian tai HILMA:n kautta tulleet tarjoukset avautuvat vasta tarjousajan päätyttyä, jolloin avaamistilaisuus voidaan pitää. Mikäli sähköisesti tehtyyn tarjouspyyntöön tulee kirjallinen tarjous, tulee se avaamistilaisuudessa tallentaa sähköiseen järjestelmään.

Hankintayksikköä edustavat henkilöt avaavat tarjoukset ilman julkisuutta. Avaustilaisuudesta laaditaan pöytäkirja, paitsi vähäisten hankintojen osalta. Kaikki läsnä olevat allekirjoittavat avauspöytäkirjan. Avauspöytäkirjasta ilmenee tarjoajien nimet ja liitteenä ovat saadut tarjoukset tai niistä mahdollisesti tehty yhteenveto. Saatuja tietoja ei saa ilmaista ennen hankintapäätöksen tekemistä, jotta tarjousten jatk käsittely ja mahdolliset välttämättömät täydentävät keskustelut eivät vaarannu. Lisäksi on muistettava, että asiakirjat voivat sisältää liikesalaisuuksia, jotka ovat lain mukaan salassa pidettäviä.

7.4 Tarjousten vertailu

Tarjouksista on valittava aina kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous (§ 93) eli se tarjous, jonka peruste on joko:

- 1) **Hinnaltaan halvin.** Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena ainoastaan halvin hinta.
- 2) **Kustannuksiltaan edullisin.** Perusteena on erityisesti tällöin hankinnan elinkaarikustannuksia, joita ovat mm. hankintakustannukset, käyttökustannukset, huoltokustannukset sekä kierrätys- ja jätevaiheen kustannukset ja muut rakennusurakoiden, tavaroiden tai palvelujen elinkaaren aikaiset kustannukset.

Tarjousten vertailussa voidaan myös huomioida ulkoisista ympäristövaikutuksista aiheutuvat ja hankinnan kohteeseen sen elinkaaren aikana liittyvät kustannukset, jos niiden rahallinen arvo voidaan määrittää ja tarkistaa.

- 3) **TAI hinta-laatusuhteeltaan paras.** Valintaperusteeksi asetetaan hinta-laatusuhteen vertailuperusteita, jotka liittyvät hankinnan kohteen laadullisiin, yhteiskunnallisiin, ympäristö- tai sosiaalisiin näkökohtiin tai innovatiivisiin ominaisuuksiin. Laatuun liittyviä perusteita on esimerkiksi tekniset ansiot, esteettiset ja toiminnalliset ominaisuudet, esteettömyys, kaikkien käyttäjien vaatimukset täyttävä suunnittelu, käyttökustannukset, kustannustehokkuus, myynnin jälkeinen palvelu ja tekninen tuki, huolto ja toimituspäivä tai toimitus- tai toteutusaika sekä muut toimitusehdot. Lisäksi voidaan ottaa huomioon myös hankintasopimuksen toteutukseen osoitetun henkilöstön pätevyys ja kokemus.

Ainoastaan tarjouspyynnössä ilmoitettuja vertailuperusteita voidaan käyttää. Muita kuin ilmoitettuja vertailuperusteita ei voida käyttää, eikä vertailua voida tehdä myöskään jättämällä jokin ilmoitettu vertailtava seikka vertailematta. Kesken tarjouskilpailun tai vertailuvaiheessa ei voi lisätä, poistaa tai muuttaa etukäteen asetettuja vertailuperusteita, osatekijöitä tai painotuksia eli ei saa luoda uusia alakriteerejä eikä arvostaa sellaisia asioita, joita ei ole mainittu tarjouspyynnössä. Vertailussa ei saa käyttää hyväksi muita kuin tarjouksissa mainittuja tietoja.

TAIPALSAARI

Käyttäessään kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena hinta-laatusuhdetta on ilmoitettava hinta-laatusuhteen vertailuperusteet ja niiden suhteellinen painostus hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä.

Tarjouksen valinnassa on kiinnitettävä huomiota myös saatujen tarjouksien uskottavuuteen. Hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan tai kustannuksiltaan **poikkeuksellisen alhainen tarjous voidaan hylätä**, jos tarjoajan antama selvitys tai muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa.

Pisteytys. Vertailu tulee tehdä sillä tarkkuudella, että tarjoajille käy ilmi oman tarjouksen sijoittuminen suhteessa muihin. Vertailuperusteiden soveltamisesta saatu pistemäärä perustellaan ja vertailusta tulisi ilmetä, miten kutakin tarjousta on arvioitu suhteessa toisiinsa kunkin vertailuperusteen osalta. Tämän jälkeen tarjousten pistemääriä verrataan keskenään ja esitetään johtopäätös siitä, mikä tarjouksista oli paras. Vertailu tulee perustella hankintapäätöksessä tai perustelumuiotiossa, perustelujen tulee olla riittäviä, jotta asianosaiset voivat arvioida päätöksen oikeellisuutta ja oikeussuojan tarvetta.

Pisteytyksen ja laskentakaavan tulee pysyä kaikkien tarjousten vertailuperusteiden osalta samanaikaisena. Pisteytyksessä käytettävä pisteasteikko on tullut määritellä tarjouspyynnössä ja sen tulee olla samansuuruinen kaikkien painoarvolla kerrottavien vertailuperusteiden osalta (esim. 0–10), muuten vertailuperusteiden painoarvot muuttuvat. Pisteytyksen tulee noudattaa vertailtavien tekijöiden suhteellista eroa myös laadullisten tekijöiden osalta.

8 HANKINTAPÄÄTÖS

Hankinnasta vastaavan on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen hankintapäätös, joka on perusteltava. Päätöksen teko-oikeus perustuu hallintosäännön määräyksiin. Hankintapäätös tehdään Dynasty-järjestelmässä viranhaltijapäätöksenä tai toimielimen päätöksenä.

Hankintapäätöksen muistilista:

- Hankintapäätöksestä tai sen liitteistä on käytävä ilmi hankintatapahtuman keskeiset vaiheet, ja päätöksen perustelut eli ratkaisuun olennaisesti vaikuttaneet seikat, kuten
  - hankinnan yleiskuvaus ja yksilöinti
  - käytetty hankintamenettely,
  - miten ja keneltä tarjouksia on pyydetty,
  - ketkä ovat antaneet tarjouksen,
  - tarjoajien antamat kokonaishinnat,
  - tarjousten avaustilaisuuden luonne,
  - tarjoajien kelpoisuus,
  - tarjoajien sulkemisen kilpailusta / tarjousten hylkäämisen perusteet
  - tarjouksia koskevat tarkistusneuvottelut, jos sellaisia on pidetty,
  - keskeiset vertailuperusteet mahdollisine vertailutaulukoineen, voittaneen tarjouksen valinta perusteluineen tarjouspyynnössä esitetyin valinta- ja arviointiperustein,
  - maininta sopimuksen syntymisajankohdasta,
- Tarjoajille lähetettävään hankintapäätökseen on liitettävä
  - valitusosoitus eli ohjeet muutoksenhakua varten markkinaoikeudelle ja

TAIPALSAARI

- oikaisuohje eli ohjeet hankinta-oikaisua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemisestä hankintayksikölle.
- Päätös perusteluineen ja muutoksenhakuohjeineen on annettava tiedoksi niille, joita asia koskee.
- Tiedoksianto tehdään ensisijaisesti sähköisesti käyttäen tarjoajan ilmoittamaa sähköposti- osoitetta.

9 SOPIMUS

Hankintapäätöksen jälkeen hankintayksikön on tehtävä hankinnasta sopimus. Sopimus syntyy erillisen kirjallisen sopimuksen tekemisellä, ei hankintapäätöksen tiedoksiannon perusteella. Sopimukseen kirjataan kaikki hankinnan edellyttämät tiedot.

Kunnan viran- ja toimenhaltijoiden sekä tytäryhteisöjen tulee varmistua siitä, että toisen sopijapuolen nimissä hankintasopimuksen allekirjoittavalla henkilöllä on kaupparekisteritietojen (tai yhdistys- tai säätiörekisteritietojen) perusteella nimenkirjoitusoikeus tai hänellä on esittää nimenkirjoitusoikeuden omaavan henkilön allekirjoittama valtakirja.

EU-kynnysarvon ylittävissä ja kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tulee tehdä kirjallinen sopimus. Sopimuksen allekirjoittaminen on sopimuksen syntymisen edellytys. Ennen sopimuksen allekirjoittamista on varmistuttava siitä, ettei hankinnasta ole valitettu markkinaoikeuteen. EU- kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa, sosiaali- ja terveystietojen sekä muiden erityisten palvelujen kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa ja kansallisen kynnysarvon ylittävissä käyttöoikeussopimuksissa on noudatettava hankintalainsäädännön mukaista odotusaikaa. Tarjouspyynnössä ja hankintapäätöksessä tulee ilmoittaa, että sopimus katsotaan syntyneeksi vasta kun sopijapuolet ovat allekirjoittaneet erillisen kirjallisen sopimuksen. Myös pienhankinnoista tehdään lähtökohtaisesti sopimus. Pienhankinnoissa sopimuksen voi korvata kirjallisella tilauksella ja kirjallisella tilausvahvistuksella.

Sopimukset säilytetään sähköisinä Dynasty-järjestelmän sopimustenhallintaosiossa ja arkistoidaan paperisina kunnan arkistosäännön mukaisesti. **Kun Dynastyn sähköinen arkistointijärjestelmä on otettu käyttöön, kaikki asiakirjat säilytetään sähköisesti, niille määriteltyjen säilytysaikojen puitteissa (TOS/TOJ).**

9.1 Hankintasopimusten valvonta

Kunnan viran- ja toimenhaltijoiden sekä tytäryhteisöjen tulee valvoa hankintasopimuksia ja niiden ehtojen toteutumista. Tämän ohjeen lisäksi tulee noudattaa hallintosäännön määräyksiä. Jokaiseen hankintasopimukseen tulee nimetä kunnan puolelta vähintään yksi yhteyshenkilö.

Hankintasopimusten valvontaan kuuluvat vähintään seuraavat tehtävät:

- Laskun asiatarkastajan on tarkistettava, että lasku on sopimuksen mukainen
- Laskun hyväksyjän on huolehdittava siitä, että laskun asiatarkastaja tarkistaa laskun sopimuksenmukaisuuden (selkeät laskutusperusteet)
- Virheistä reklamoidaan sopimustoimittajaa kirjallisesti kohtuullisen ajan kuluessa virheen havaitsemisesta;
- Reklamaatiot toimitetaan tiedoksi toimialajohtajalle
- Perusteettomia hinnankorotuksia ei hyväksytä ja hinnanmuutokset on sidottu tarkoituksenmukaiseen indeksiin tai hinnankorotuksille on asetettu maksimihinnankorotus

10 MUUTOKSENHAKU

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voi hakea muutosta saattamalla asia markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Markkinaoikeuteen voi valittaa tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi lisäksi tehdä hankintayksikölle kirjallisen vaatimuksen hankintaoikaisusta. Hankintaoikaisun voi tehdä myös pienhankinnoissa, jotka eivät muutoin kuulu hankintalain soveltamisalaan ja joista ei voi hakea muutosta markkinaoikeudelta. Pienhankinnoissa on hankintaoikaisuvaatimuksen lisäksi mahdollisuus tehdä kuntalain mukainen oikaisuvaatimus.

Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena ollut päätös on tehty. Hankintaoikaisu voi perustua virheelliseen lain soveltamiseen tai asiassa ilmenneeseen uuteen tietoon, joka voi vaikuttaa päätökseen. Hankintaoikaisua voidaan käyttää myös tilanteessa, jossa hankintapäätöksen tekemisen jälkeen sopimusneuvottelut valitun tarjoajan kanssa kariutuvat tai kyseinen tarjoaja ei kykenekään toteuttamaan hankintaa.

Asianosaisen on esitettävä hankintaoikaisuvaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankinnan päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Muutosta hakevan on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuteen. Valituksen tultua vireille markkinaoikeus voi kieltää, keskeyttää tai sallia hankintapäätöksen täytäntönnäpon taikka määrätä hankintamenettelyn muutoin keskeytettäväksi väliaikaisesti markkinaoikeuden käsittelyn ajaksi.